

Vilniaus
universiteto
leidykla

Acta Paedagogica Vilnensia

**Kuriame
Lietuvos ateitį**

2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

ISSN 1392-5016
eISSN 1648-665X

VILNIUS UNIVERSITY

Scholarly Journal

Acta Paedagogica Vilnensia

2021

Vol. 47

Published since 1991

Vilnius University Press

Vilnius, 2021

VILNIAUS UNIVERSITETAS

Mokslo žurnalas

Acta Paedagogica Vilnensia

2021

47 tomas

Leidžiama nuo 1991 m.

The journal is published twice a year

Acta Paedagogica Vilnensia Editorial Team

Editor-in-Chief

Assoc. prof. dr. Irena Stonkuvienė

Vilnius University, Lithuania (Educational Sciences S 007)

Deputy Editor

Prof. dr. Lilija Duoblienė

Vilnius University, Lithuania (Educational Sciences S 007)

Executive Secretary

Assist. prof. dr. Sandra Kairė

Vilnius University, Lithuania (Educational Sciences S 007)

Members:

Prof. dr. Hanan Alexander

University of Haifa, Israel (Philosophy H 001)

Prof. dr. Eyüp Artvinli

Eskisehir Osmangazi University, Turkey (Educational Sciences S 007)

Assoc. prof. dr. Tatjana Bulajeva

Vilnius University, Lithuania (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Dorena Caroli

University of Bologna, Italy (Educational Sciences S 007)

Prof. habil. dr. Valentina Dagienė

Vilnius University, Lithuania (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Marc Depaepe

KU Leuven, Belgium (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Judith L. Green

University of California, Santa Barbara, USA (Educational Sciences S 007)

Dr. Gabrielle Hogan-Brun

Bristol University, UK (Philology 04 H)

Prof. habil. dr. Palmira Jucevičienė

Kaunas Technology University, Lithuania (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Tamas Kozma

Debrecen University, Hungary (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Iveta Keštere

University of Latvia, Latvia (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Liudvika Leišytė

Technical University of Dortmund, Germany (Educational Sciences S 007)

Assoc. prof. dr. Zita Nauckūnaitė

The Institute of the Lithuanian Language (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Anita Pipere

Daugavpils University, Latvia (Psychology S 006)

Prof. dr. Zanda Rubene

University of Latvia, Latvia (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Liudmila Rupšienė

University of Klaipėda, Lithuania (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Audra Skukauskaitė

University of Central Florida, USA (Educational Sciences 07 S)

Prof. habil. dr. Alicja Szerła

Wrocław University, Poland (Educational Sciences S 007)

Prof. habil. dr. Vilija Targamadžė

Vilnius University, Lithuania (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Arild Tjeldvoll

Oslo University, Norway (Educational Sciences S 007)

Assoc. prof. dr. Adnan Tufekčić

University of Tuzla, Federation of Bosnia and Herzegovina (Educational Sciences S 007)

Prof. dr. Harald Wagner

Dresden University of Applied Science for Social Work, Education and Nursing, Germany (Sociology S 005)

Prof. dr. Marika Veisson

Tallinn University, Estonia (Psychology S 006)

Prof. dr. Charl Wolhuter

North-West University, South Africa (Educational Sciences S 007)

Prof. habil. dr. Rimantas Želvys

Vilnius University, Lithuania (Educational Sciences S 007)

Abstracting and indexing services:

Central and Eastern European Online Library – C.E.E.O.L.; EBSCO (Current Abstracts, Education Research Complete, Education Research Index, Toc Premier); MLA International Bibliography; Scopus

Address:

Institute of Educational Sciences, Vilnius University

9 Universiteto Str., LT-01513 Vilnius, Lithuania

E-mail: acta.paedagogica@fsf.vu.lt

Phone, fax: (8 5) 266 76 25; (8 5) 266 76 00

Home page

<http://www.journals.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia>

Copyright © 2021 Authors. Published by Vilnius University Press.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence (CC BY), which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

Žurnalas leidžiamas du kartus per metus

„Acta Paedagogica Vilnensia“ redakcinė kolegija

Vyriausioji redaktorė

Doc. dr. Irena Stonkuvienė

Vilniaus universitetas, Lietuva (Edukologija S 007)

Vyriausiosios redaktorės pavaduotoja

Prof. dr. Lilija Duoblienė

Vilniaus universitetas, Lietuva (Edukologija S 007)

Atsakomoji sekretorė

Dr. Sandra Kairė

Vilniaus universitetas, Lietuva (Edukologija S 007)

Nariai:

Prof. dr. Hanan Alexander

Haifos universitetas, Izraelis (Filosofija H 001)

Prof. dr. Eyüp Artvinli

Eskişehir Osmangazi universitetas, Turkija (Edukologija S 007)

Doc. dr. Tatjana Bulajeva

Vilniaus universitetas, Lietuva (Edukologija S 007)

Prof. dr. Dorena Caroli

Bolonijos universitetas, Italija (Edukologija S 007)

Prof. habil. dr. Valentina Dagienė

Vilniaus universitetas, Lietuva (Edukologija S 007)

Prof. dr. Marc Depaeye

Leveno katalikiškasis universitetas, Belgija (Edukologija S 007)

Prof. dr. Judith L. Green

Kalifornijos universitetas Santa Barbaroje, JAV (Edukologija S 007)

Dr. Gabrielle Hogan-Brun

Bristolio universitetas, Jungtinė Karalystė (Filologija H 004)

Prof. habil. dr. Palmira Jucevičienė

Kauno technologijos universitetas, Lietuva (Edukologija S 007)

Prof. dr. Tamas Kozma

Debreceno universitetas, Vengrija (Edukologija S 007)

Prof. dr. Iveta Kēstere

Latvijos universitetas, Latvija (Edukologija S 007)

Prof. dr. Liudvika Leišytė

Dortmundo technikos universitetas, Vokietija (Edukologija S 007)

Doc. dr. Zita Nauckūnaitė

Lietuvių kalbos institutas, Lietuva (Edukologija S 007)

Prof. dr. Anita Pipere

Daugpilio universitetas, Latvija (Psichologija S 006)

Prof. dr. Zanda Rubene

Latvijos universitetas, Latvija (Edukologija S 007)

Prof. dr. Liudmila Rupšienė

Klaipėdos universitetas, Lietuva (Edukologija S 007)

Prof. dr. Audra Skukauskaitė

Centrinės Floridos universitetas, JAV (Edukologija S 007)

Prof. habil. dr. Alicja Szerłaż

Vroclavo universitetas, Lenkija (Edukologija S 007)

Prof. habil. dr. Vilija Targamadžė

Vilniaus universitetas, Lietuva (Edukologija S 007)

Prof. dr. Arild Tjeldvoll

Oslo universitetas, Norvegija (Edukologija S 007)

Doc. dr. Adnan Tufekčić

Tuzlos universitetas, Bosnija ir Hercegovina (Edukologija S 007)

Prof. dr. Harald Wagner

Drezdeno aukštoji socialinio darbo mokykla, Vokietija (Sociologija S 005)

Prof. dr. Marika Veisson

Talino universitetas, Estija (Psichologija S 006)

Prof. dr. Charl Wolhuter

North-West universitetas, Pietų Afrika (Edukologija S 007)

Prof. habil. dr. Rimantas Želvys

Vilniaus universitetas, Lietuva (Edukologija S 007)

Informacija apie žurnalo referavimą duomenų bazėse:

Central and Eastern European Online Library – C.E.E.O.L; EBSCO (Current Abstracts, Education Research Complete, Education Research Index, Toc Premier); MLA International Bibliography; Scopus

Redakcijos adresas:

Vilniaus universiteto Ugdymo mokslų institutas

Universiteto g. 9, LT-01513 Vilnius, Lietuva

El. paštas: acta.paedagogica@fsf.vu.lt

Tel., faksas: (8 5) 266 76 25; (8 5) 266 76 00

Leidinio tinklalapis

<http://www.zurnalai.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia>

Autorių teisės © Autoriai, 2021. Publikavo Vilniaus universiteto leidykla.

Tai yra atvirosios prieigos žurnalas. Žurnalas platinamas vadovaujantis Kūrybinių bendrųjų licencija – Priskyrimas (CC BY), kuri leidžia laisvai ir neribotai naudoti, kaip mano esant reikalinga, be kita ko, kopijuoti, daryti pakeitimus ir kurti išvestinius kūrinius, naudoti komerciniais ir nekomerciniais tikslais nurodant informacijos šaltinį ir autorių.

Turinys

Pratarmė	8
<i>Sandra Kairė</i> . Ugdytas antropoceno epochoje: nuo teoretikų iki jaunų klimato kaitos aktyvistų	10
<i>Mehmet Asmali, Sanem Dilbaz Sayın</i> . Jaunų besimokančiųjų kalbų mokymosi požiūris: skirtumas tarp besimokančių Sirijos prieglobsčio prašytojų ir besimokančių turkų	25
<i>Jovita Žekaitė, Vaiva Schoroškienė, Ieva Adomaitytė-Subačienė, Erika Speičytė-Ruschhoff</i> . Skaitmeninės atskirties veidai: formaliojo ugdymo dalyvių požiūris į skaitmeninę atskirtį ir jo kaita nuotolinio ugdymo laikotarpiu pandemijos sąlygomis	39
<i>Julija Moskvina</i> . Skaitmeninis mokymas – Lietuva tarp kitų Europos Sąjungos šalių ...	52
<i>Rimantas Želvys, Rita Dukynaitė, Dovilė Stumbrienė, Audronė Jakaitienė</i> . Lietuvos švietimas: efektyvus, našus, kokybiškas ir socialiai teisingas?	69
<i>Laimutė Bučienė</i> . Mokinių raštingumo problemos lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino darbuose: sintaksės žinių spragos	80
<i>Beata Lavrinoviča</i> . Mokymasis: nuo universaliųjų įgūdžių iki tvaraus vystymosi	93
<i>Luka Pongračić, Ana Maria Marinac</i> . Mokytojų požiūris į kritinio mąstymo ugdymą patirtinio mokymosi būdu	108
<i>Simona Kontrimiene, Vita Venslovaite, Stefanija Alisauskiene, Lina Kaminskiene, Ausra Rutkiene, Catherine O'Mahony, Laura Lee, Hafdis Guðjónsdóttir, Jónína V. Kristinsdóttir, Anna K. Wozniczka</i> . Personalizuoto mokymo(si) koncepcijos taikymas universitetinėse studijose: kaip tai veikia?	122
<i>Vaiva Juškienė, Viktorija Voidogaitė</i> . Pedagogo ir ASD turinčio vaiko susitikimas ikimokyklinėje ugdymo įstaigoje	143
<i>Grėtė Vilbikienė</i> . XXI a. mokyklos architektūros modelis: tyrimų rezultatų sintezė	156
<i>Etty Haydeé Estévez-Nenniger, Edgar Oswaldo González-Bello, Angel Alberto Valdés-Cuervo, Isabel María García-Meza</i> . Meksikos akademinės bendruomenės mokymo, mokslinių tyrimų ir išorinių institucijų dalyvavimo kryptys	173
<i>Agnese Slišāne, Gatis Lāma, Māra Bernande</i> . Žinių valorizacija doktorantūros studijose Latvijoje: verslumo ir mokslinių tyrimų kompetencijų ugdymas studijų procese	194
Kronika	
<i>Lilija Duoblienė</i> . Apie Jūratę Baranovą: kelionė nuo filosofijos link ugdymo teorijos ir praktikos	211
<i>Anckaert Luc</i> . Apie Jūratės Baranovos ir Lilijos Duoblienės knygą „Multimodalus ugdymas: filosofija ir praktika“ (2021)	214

Contents

Editorial.....	8
<i>Sandra Kairė</i> . Education in the Anthropocene: From Theorists towards Young Climate Activists	10
<i>Mehmet Asmali, Sanem Dilbaz Sayın</i> . Language Learning Attitudes of Young Learners: Differences between Syrian Refugee Learners and Turkish Learners	25
<i>Jovita Žėkaitė, Vaiva Schoroškienė, Ieva Adomaitytė-Subačienė, Erika Speičytė-Ruschhoff</i> . The Face of Digital Inequality: Attitudes to Distance Learning in Formal Education during the COVID Pandemic	39
<i>Julija Moskvina</i> . Digital Education: Lithuania among Other European Union States	53
<i>Rimantas Želvys, Rita Dukynaitė, Dovilė Stumbrienė, Audronė Jakaitienė</i> . Lithuanian Education: Effective, Efficient, High Quality and Equitable?.....	69
<i>Laimutė Bučienė</i> . Pupils' Literacy Problems in the Essays of Lithuanian Language and Literature State Matura Examinations: Gaps in the Knowledge of Syntax	80
<i>Beata Lavrinoviča</i> . Transdisciplinary Learning: From Transversal Skills to Sustainable Development	93
<i>Luka Pongračić, Ana Maria Marinac</i> . Teachers' Attitudes on the Development of Critical Thinking by Experiential Learning	108
<i>Simona Kontrimiene, Vita Venslovaite, Stefanija Alisauskiene, Lina Kaminskiene, Ausra Rutkiene, Catherine O'Mahony, Laura Lee, Hafđis Guđjónsdóttir, Jónína V. Kristinsdóttir, Anna K. Wozniczka</i> . Implementing the Personalised Learning Framework in University Studies: What Is It That Works?	122
<i>Vaiva Juškienė, Viktorija Voidogaitė</i> . An Encounter between a Teacher and Child with ASD in a Pre-School Environment	143
<i>Grėtė Vilbikienė</i> . An Architectural Model for the 21 st Century School: Synthesis of Research Results	156
<i>Etty Haydeė Estėvez-Nenniger, Edgar Oswaldo González-Bello, Angel Alberto Valdés-Cuervo, Isabel María García-Meza</i> . Orientation of Teaching, Research, and External Engagement Activities of Academics in Mexico.....	173
<i>Agnese Slišāne, Gatis Lāma, Māra Bernande</i> . Knowledge Valorisation in Doctoral Studies in Latvia: Entrepreneurship and the Development of Research Competencies in the Study Process	193
Kronika	
<i>Lilija Duoblienė</i> . About Jūrātė Baranova: A Journey from Philosophy to Educational Theory and Practice	211
<i>Anckaert Luc</i> . Book review: „Multimodal Education: Philosophy and Practice“ (Jūrātė Baranova & Lilija Duoblienė, 2021)	214